

Nr 285.

Av herr **Persson** m fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bostadsförsörjning för mindre bemedlade barnrika familjer m. m.

I Kungl. Maj:ts prop. nr 320 föreslås bland annat, att till bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden för budgetåret 1942/43 anvisas ett reservationsanslag av 5 milj. kronor.

För innevarande budgetår är motsvarande anslag anvisat med 20 milj. kronor. Med utgångspunkt från att av detta belopp vid budgetårsskiftet skulle återstå omkring 5 milj. kronor, har egnahemsstyrelsen i sina anslagsberäkningar föreslagit, att ifrågavarande anslag bestämmes till 10 milj. kronor för nästa budgetår.

Som skäl för att bestämma anslaget till lägre belopp än som sålunda föreslagits av egnahemsstyrelsen har i propositionen bland annat hänvisats till att ett till synes ganska stort antal bostadsförbättringsföretag, för vilka bidrag eller lån beviljats, ännu icke avslutats. I och för sig ligger det ej något förvånande i att antalet dylika företag är betydande mot slutet av ett budgetår, varunder förbättringsverksamheten utvidgats så avsevärt i förhållande till tidigare år som nu varit fallet, så mycket mindre som byggnadsarbetena i stor utsträckning brukar ligga nere under vinterhalvåret och därtill stundom begränsas till en relativt kort arbetsäsong. Härtill kommer att den av staten understödda byggnadsrådgivningen på landsbygden hunnit utbyggas först under senare delen av innevarande budgetår. Under inga förhållanden innebära de i propositionen åberopade siffrorna, att behovet av förbättringsarbeten tillnärmelsevis är fyllt på landsbygden. I propositionen har vidare till stöd för en begränsning av bostadsförbättringsverksamheten erinrats om den knappa tillgången på material av vissa slag.

För vår del finna vi uppenbart, att den restriktiva inställning, som i propositionen intagits till bostadsförbättringsverksamheten på landsbygden, står i stark kontrast till den generositet, som tagit sig uttryck vid beräkningen av anslag till bostadbebyggelsen i stadssamhällena (prop. nr 221), och detta oaktat att materialfrågan för landsbygdens del i många fall, särskilt med avseende å virke, grus och sand m. m. ävensom när det gäller transportfrågan, uppenbarligen bereder mindre svårigheter än för tätorternas del. Vid en jämförelse med de mycket betydande anslag, som i den nu föreliggande propositionen föreslagits för de särskilda barnrikehusen, bör

ihågkommas att även bostadsförbättringsbidragen i stor omfattning lämnas just till barnrika familjer.

Med hänsyn till vad nu anförts hålla vi före, att tillräckliga skäl icke finnas att bestämma anslaget till bostadsförbättringsbidrag för nästa budgetår till lägre belopp än egnahemsstyrelsen föreslagit, eller 10 milj. kronor. Därest det av statsfinansiella eller andra skäl skulle möta betänkligheter att vidtaga en anslagshöjning utöver vad som föreslagits i propositionen, skulle möjligen en motsvarande anslagsminskning kunna ske med avseende å anslagsmedlen till den särskilda lån- och bidragsgivningen för barnrika familjer.

Föredragande departementschefen har anført att, i händelse så skulle befinnas lämpligt, Kungl. Maj:t under nästa budgetår syntes få upptaga till prövning frågan om överflyttning till egnahemsstyrelsen av viss del av lån- och bidragsgivningen för barnrika familjer samt vidtaga erforderliga åtgärder för en rationell fördelning mellan byggnadslånebyrån och egnahemsstyrelsen av ifrågakommande ärenden. Det synes oss vara av stor vikt, att denna verksamhet, i vad den avser landsbygden, på ett rationellt sätt samordnas med egnahems- och bostadsförbättringsverksamheten. En sådan samordning synes icke böra ifrågakomma på annan väg än genom att — såsom 1941 års statsrevisorer, besparingsberedningen och statskontoret synas ha åsyftat — förstnämnda verksamhet överflyttas till egnahemsstyrelsens och egnahemsnämndernas förvaltning.

Enligt vad som föreslagits i propositionen skulle lantbruksförbundets byggnadsförening av bostadsförbättringsanslaget för budgetåret 1942/43 erhålla ett bidrag å 50.000 eller, »om ett fortsättande av föreningens rådgivningsverksamhet skulle allvarligt äventyras», något större belopp, dock högst 75.000 kronor. Egnahemsstyrelsen hade föreslagit, att bidraget skulle bestämmas till 100.000 kronor. Enligt vår mening finnas alla skäl att, när nu möjligheter skapats att bota den svåra brist som hittills rått i fråga om tillgång till byggnadssakkunskap liksom annan hjälp på byggnadsområdet för landsbygden, bevilja det av egnahemsstyrelsen föreslagna bidraget till byggnadsföreningen. Det är alldeles naturligt, att igångsättandet av här åsyftad verksamhet måste draga med sig betydande engångskostnader.

Den sparsamhet, som i propositionen tagit sig uttryck på denna punkt, träder särskilt starkt i ögonen vid jämförelse med det relativt rundliga belopp, som föreslagits för den åtminstone delvis ganska teoretiska utredning, vilken påbörjats av svenska arkitekters riksförbund och svenska slöjdföreningen. Då ledningen av denna utredning synes ha ålagts byggnadslånebyrån, kan man tydligen utgå från att utredningen ej har avseende på landsbygdens förhållanden. Det torde få förutsättas, att egnahemsstyrelsen och lantbruksförbundets byggnadsförening skola erhålla motsvarande möjligheter att, sedan erfarenheter vunnits från den nystartade byggnadsrådgivningen på lands-

bygden, vid lämpligt tillfälle, kanske om ett eller annat år, utarbета och utge lämpliga broschyrer till upplysning rörande landsbygdens byggnadsproblem och de statliga åtgärderna på detta område. Vid nämnda tidpunkt torde också förhållandena beträffande den för all byggnadsverksamhet betydelsefulla byggnadsmaterialmarknaden vara mera stadgade än vad nu är fallet.

Under återopande av det ovan anförda få vi hemställa, att riksdagen måtte

dels för budgetåret 1942/43 under femte huvudtiteln till bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden anvisa ett reservationsanslag av 10.000.000 kronor,

dels besluta, att av detta anslag skall utbetalas ett bidrag å 100.000 kronor till lantbruksförbundets byggnadsförening för dess rådgivningsverksamhet,

dels ock i övrigt giva uttryck åt de synpunkter, som ovan framförts.

Stockholm den 12 juni 1942.

Ivar Persson.

Allan Holstenson.

Gunnar Bodin.